

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

Óraszám:

1 óra/hét → 36 óra/év

(2 óra/hét → 72 óra/év)

Felhasznált tankönyv:

Székely János: A könyvek könyve Bevetetés a Biblia világába Szent István Társulat Bp. 2013.

(A tantervhez tartozó részletesen kidolgozott tanmeneteket lásd a Hittansuli honlapon a www.hittansuli.hu Tanároknak/Tanmenetek menüpontban.)

A tartalmi egységek sorrendje:

Biblia felépítését és az ebből adódó logikai és tartalmi

összefüggéseket követi figyelembe véve a tanulók fejlettségi szintjét és érdeklődését.

Kapcsolódási lehetőségek:

Történelem

Irodalom

Ének-zene

Rajz és vizuális kultúra

Plébánia

Cél és feladatrendszer

Oktatási cél:

Az ötödik évfolyamba járó gyermek ismerje meg az üdvtörténet egyes eseményeit, és bennük Isten üzenetét. Csodálkozzon rá az előképekre, ismerje fel beteljesülésüket az újszövetségben.

Legyen fogalma az ószövetség nagy korszakainak egyes eseményeiről. Ismerje a tanító elbeszélések tanulságát, tudjon nyitott lélekkel figyelni Isten üzenetére, és tudja azt megvalósítani saját életében. Ehhez nyújtanak segítséget azok a példák is, melyeket a közelmúlt eseményeiből válogatott a tankönyvbe példaként a szerző.

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

Nevelési cél:

Tanítsuk meg a tanulót annak tudatosítására, hogy az ő életében is jelen van a Gondviselő Isten, aki mindnyájunkat meghív az örök boldogságra. Váljon a katolikus hit személyes meggyőződésévé, amit képes belátni, befogadni, megélni és másoknak továbbadni. Szeresse az Egyházat. Szívesen olvassa a Szentírást, tanulja meg azt az Egyház tanítása szerint értelmezni és alkalmazni.

A tanuló továbbhaladása, a magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló katolikus hittan tantárgyból magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket a tanév végén legalább elégséges /2/ szinten teljesítette. Az elégséges szintet az a tanuló éri el, aki a követelmények 40 %-át teljesítette.

Ellenőrzés, értékelés, minősítés:

A hittanár világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer alapján objektíven, igazságosan értékeli.

A tanulónak önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez való viszonyítása fontos.

Ez segíti őt abban, hogy a tőle telhető maximumot tudja nyújtani. Figyelembe kell venni, hogy nem minden gyermek egyformán hívő, hitvalló családból érkezik a hittanórára.

A hit- és erkölcsstan tantárgy ellenőrzési-értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény.

Az ellenőrzés kiterjed az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is!

A záró osztályzat tükrözi a tanuló évközi szerepléseit, és értékeli igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát. Év végén mind a két félév jegyei számítanak. A félévi jegy csak tájékoztató jellegű.

Az értékelés-osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles /5/, jó /4/, közepes /3/, elégséges /2/, elégtelen /1/. Az egyes fokozatok tartalmát a tanterv követelményei határozzák meg.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kap.

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

Módszertani javaslatok:

Olvastatás: egyéni, hangos, értő módon;

Tartalom elmondatása;

Irányított tanári kérdésekkel rávezetni a Szentírás mondanivalójára;

Tanórai beszélgetés az áldozatot vállaló szeretet lehetőségeiről;

A Hittansuli honlapon való tájékozódás megtanítása, feladatok megoldása.

A témakörökhöz kapcsolható katekizmus-kérdések:

1. Miért élünk a világon?

Azért élünk a világon, hogy Istent és szeretetét megismerjük, ezt viszonzzuk, és eljussunk az örök életre.

2. Hogyan szerette Isten a világot?

Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát, Jézus Krisztust adta érte.

3. Hogyan viszonzzuk Isten szeretetét?

Isten szeretetét úgy viszonzjuk, hogy hiszünk Jézus Krisztusban: rábízunk életünket, és elfogadjuk tanítását.

4. Mit kell hinnünk?

Azt kell hinnünk, amit Isten kinyilatkoztatott.

5. Mi a kinyilatkoztatás?

A kinyilatkoztatás Isten üzenete az emberekhez.

6. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?

Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást Anyaszentegyházára bízta.

7. Hogyan őrzi az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?

Az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást a Szentírásban és a Szentagyományban őrzi.

8. Mi a Szentírás?

A Szentírás azoknak a könyveknek a gyűjteménye, amelyeket az Anyaszentegyház Istentől sugalmazottaknak ismer el.

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

9. Mi a sugalmazás?

A sugalmazás a Szentléleknek az a tevékenysége, amivel biztosítja, hogy a sugalmazott emberek le tudják írni biztosan, hűségesen

és tévedés nélkül Istennek a mi üdvösségünkre adott üzenetét.

10. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?

A Szentírás könyveit két részre osztjuk: az Ószövetség könyveire és az Újszövetség könyveire.

11. Mi a Szenthagyomány?

A Szenthagyomány az Anyaszentegyház élő tanítása, amely az apostolok igehirdetésén alapul.

12. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?

A teljes kinyilatkoztatás a katolikus keresztény vallásban található meg.

13. Milyen vallásúak vagyunk?

Mi katolikus keresztény vallásúak vagyunk.

Ajánlott irodalom:

Szentírás, Szent István Társulat, 2008.

TÖRÖK JÓZSEF: Képes Biblia, Szent István Társulat, 2008.

A Katolikus Egyház Katekizmusa, Szent István Társulat, 2009.

A Katolikus Egyház Katekizmusának Komentáriuma, Szent István Társulat, 2006.

Internetes elérhetősége biztosított a Hittansuli honlapon a tanulóknak szóló dokumentumok között

DIÓS ISTVÁN (Szerk.): A szentek élete, Szent István Társulat, 2009.

KINDELMANN GYŐZŐ (Szerk.) A család imakönyve, Szent István Társulat, 2011.

KRÁNITZ MIHÁLY-SZOPKÓ MÁRK: Teológiai kulcsfogalmak szótára, Szent István Társulat, 2003.

Biblikus teológiai szótár, Szent István Társulat, 2009.

Lelkipásztori liturgikus lexikon, Vigilia Kiadó, 2008.

A katolikus dogmatika lexikona, Vigilia Kiadó, 2004

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

Óraszám	Tananyag	Didaktikai cél, nevelési cél	Segédeszköz, Munkaformák, Módszerek
1.	I. Ószövetség Mi a Biblia?	Bevezetés, ráhangolódás az év témájára Új ismeretek kialakítása Az érdeklődés felkeltése a Biblia iránt	Tk. és Szentírás Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szentírásai részletek olvasása
kiegészítő anyag	Az ószövetségi történelem dióhéjban	Új ismeretek kialakítása Az emberi élet kezdeteinek jobb megértése Fogalmak tisztázása: a világ teremtése, az ember bűne, rabszolgaság, a kivonulás ünnepe, a templom jelentősége, a Messiás utáni vágyakozás	Tk. és Bibliai Atlasz Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szentírásai részletek olvasása
2.	Az első teremtéstörténet	Új ismeretek kialakítása Ismétlés a világ kezdeteiről Isten tervének szándékának jobb megértése, helyes istenkép kialakítása. A világ szépségének tudatos felfedezése - rajz	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka Rajzlap, rajzeszközök
3.	Szeretetre teremtett	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: Az ember test és lélek; Jelkép; Öntudat; Szabadság; Felelősség; Munka; Boldogság=életünket adni másokért. Szülők iránti tisztelet fontossága.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
4.	A bűnbeesés	Új ismeretek kialakítása Ismétlés Isten teremtő művéről, eredeti szándékáról Fogalomtisztázás: parancsok-útjelzők, „tíz szó”, Tízparancsolat, jó és rossz, kísértés, büntetés. A halál keresztény értelmezése Szeretteink halálának elfogadása, az elhunytakért mondott ima fontossága	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
kiegészítő anyag	Káin és Ábel	Új ismeretek kialakítása Közös alkotás, megbeszélés	Tk. Frontális

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

		Az egyéni felelősség tudatosítása, jobb önismeret kialakítása Fogalomtisztázás: áldás, áldozat bemutatása, lelkiismeret, irigység	Előadás, megbeszélés Csoportmunka Rajzlap, rajzeszközök
5.	Ábrahám, Isten barátja	Új ismeretek kialakítása Az üdvtörténet fogalmának kialakítása, jelentőségének megértése A hit és a hitetlenség következményei	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
kiegészítő anyag	Izmael és Izsák	Új ismeretek kialakítása A szövetség és az ígélet fogalmának kialakítása, jelentőségének megértése	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
6.	Ábrahám áldozata	Új ismeretek kialakítása A próbatétel fogalmának kialakítása, jelentőségének megértése. Az egyéni felelősség tudatosítása Az erkölcsi ítélőképesség fejlesztése	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
7.	„Az Úr Józseffel volt”	Új ismeretek kialakítása A megbocsátás fontossága Bocsánatkérés, hibáink bűneik elismerése, jóvátétele Az egyéni felelősség tudatosítása	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés
8.	Mózes	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: Isten megszólíthatósága; örök jelen; létteljesség; Úr - Adonáj; Jelképek értelmének tisztázása: bárány, kovásztalan kenyér, húsvéti vacsora Az emberi élet tiszteletére nevelés, ami már a fogantatással kezdődik.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó történetek
9.	A pusztai vándorlás	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: Tízparancsolat, szövetségekötés. Jelképtisztázás: manna, fűrjek, rézkígyó, szent sátor, szövetség ládája	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

kiegészítő anyag	A bírák kora	Új ismeretek kialakítása Fogalmak tisztázása: bírák, teokrácia, Baál kultusz, oltár, filiszteus-veszély Az Istentől kapott erőt milyen célokra kell használnia az embernek	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
kiegészítő anyag	Sámuel és Saul	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: frigyháza, templom A próféta feladatának helyes megértése, az azt megszegő bűnök megismerése	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés
10.	Dávid	Új ismeretek kialakítása Annak a ténynek a helyes megértése, hogy az igaz szépség belülről sugárzik. Dávid hitének nagysága Fogalomtisztázás: megbocsátás-bosszú; vesztés-győzelem;	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
kiegészítő anyag	Illés	Új ismeretek kialakítása Az ország kettészakadásának megértése. Ismétlés: Baál kultusz, oltár, áldozat Fogalomtisztázás: Isten a béke Istene	Tk. és Bibliai Atlasz Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
kiegészítő anyag	Izajás	Új ismeretek kialakítása Az Emmánuel név jelentésének helyes megértése Fogalomtisztázás: jel, jövendölés	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés
kiegészítő anyag	Jeremiás és Ezekiel	Új ismeretek kialakítása Annak a helyes megértése, hogy az ember életét Isten szava tölti be. Ismétlés: mi a hit. Fogalomtisztázás: pesszimizmus-realizmus; látnok Ezekiel látomásainak helyes értelmezése.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó történetek
kiegészítő anyag	Zsoltárok	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: áldás Fogalomtisztázás: zsoltár A 23. zsoltár helyes	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Szerepjáték a 23. Zsoltárral

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

		értelmezése Tanuljuk meg Isten hívó szavát meghallani és követni	alapján
kiegészítő anyag	Jónás	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: jelkép Fogalomtisztázás: tanító elbeszélés, pogány népek; böjt; bűnbánat. Isten szeretete nem zár ki senkit, hanem minden népre egyformán irányul.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
11.	Összefoglalás	Rendszerezés, ismétlés, gyakorlás	Tk. Frontális Megbeszélés Csoportmunka
12.	Dolgozat	Ellenőrzés	Feladatlapok Osztott egyéni munka
13.	II. Újszövetség „Isten a saját Fia által szólott hozzánk” (Zsid 1,1)	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: szövetség, jelkép Fogalomtisztázás: apostolok, evangélium, evangélisták, szinoptikus, apokrif Az Újszövetség könyveinek megismerése, keletkezésük megértése.	Tk. és Szentírás Frontális Előadás, megbeszélés
14.	Jézus életének történeti kerete	Új ismeretek kialakítása Ismerjük meg Jézus életének leglényegesebb állomásait, lássuk meg benne Isten üdvtervének megvalósulását. Hitünk megvallásának fontossága és nehézségei	Tk. és Bibliai Atlasz Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó történetek
15.	Megszületett a Megváltó	Új ismeretek kialakítása Jézus születéstörténetének részletes megismerése A hatalmasok nem ismerték fel Őt – hatalomféltés Jézust egyszerű, mély hittel lehet felismerni.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka- betlehemkészítés
16.	„Készítsétek az Úr útját!”	Új ismeretek kialakítása Keresztelő János üdvtörténeti szerepének megismerése, elbizonytalanodása kapcsán az Üdvözítőt bűnbocsánatot hirdető	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka – Tabló készítése olyan szentírási történetekről, melyek Isten irgalmát mutatják be

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

		Jézusként ismerjük meg, aki az irgalmas Istent mutatja be nekünk, nem az ítélkezőt.	
17.	Elérkezet az Isten Országá	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: ima, boldogság, templom, áldozat Az Istennek tetsző életre való törekvés fontossága – a szeretet gyengének látszó erejével Az ima önmagában nem elég, cselekedni is kell.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Gyakorlati tevékenység – szeretetcselekedet végzése
18.	„A vámosok és a bűnösök barátja”	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: bűn; ítélkezés, Isten irgalmas szeretete. Fogalomtisztázás: vámszedés. A megtérés fontosságának felismerése	Tk. Frontális Megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok
19.	Jézus példabeszédei	Új ismeretek kialakítása Hívó életmódra nevelés Fogalomtisztázás: hasonlat, példabeszéd. A szeretetben való élet örömeinek tudatosítása	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
20.	Akik Jézus ellen döntöttek	Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: farizeusok, szaddúceusok, főpapok Ismétlés: megbocsátás, hatalomféltés Annak tudatosítása, hogy hitünk megvallása, és a keresztény élet nem mindig könnyű.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
21.	„Körüljárt és jót tett” (ApCsel 10,38)	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: csoda, hit, bűnbánat Jézus személyének alaposabb megismerése, a közvetlenül hozzá intézett ima. Annak megértése, hogy a hitből és szeretetből fakadó jócselekedetekben Isten ereje működik. Együttérzésre nevelés.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Gyakorlati tevékenység – jócselekedetek végrehajtása
22.	Jézus bevonulása Jeruzsálembe	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: csoda, hit,	Tk. Frontális

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

		<p>megtérés, példabeszéd Megérteni, milyen fontos Jézus követése. Fogalomtisztázás: Jézus a béke Királya és Isten Fia</p>	<p>Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó történetek</p>
23.	Az utolsó vacsora	<p>Új ismeretek kialakítása Ismétlés: az egyiptomi fogságból való szabadulás története A zsidó húsvéti vacsora jelképeinek megismerése, megértése. Fogalomtisztázás: Eucharisztia-Jézus valóságos teste, nem csupán jelkép. Felkelteni a tanulóknak a vágyat, hogy minél gyakrabban találkozhassanak Jézussal az Eucharishtiában.</p>	<p>Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Gyakorlati tevékenység – csoportos szentmislátogatás, szentáldozás – tudatos, tevékeny részvétellel</p>
24.	A passió	<p>Új ismeretek kialakítása A tettekben megnyilvánuló szeretet fontosságára nevelés. Ismerjük meg Jézus szenvedéstörténetének legfontosabb eseményeit.</p>	<p>Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Tablókészítés Jézus szenvedéstörténetének eseményeiről</p>
25.	„Nincs itt, feltámadt!”	<p>Új ismeretek kialakítása Fogalomtisztázás: földi élet, halál, örök élet. Megérteni az emberiség ősi reményének eredetét és beteljesedésének lehetőségét. Megismerkedni a feltámadást bizonyító szentírási elbeszélésekkel</p>	<p>Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó történetek</p>
26.	Az Egyház születése	<p>Új ismeretek kialakítása Jézus céljának a tudatosítása: minden kor minden emberéhez eljusson Jézus örömhíre. Fogalomtisztázás: 1. Az ember társadalomban él, az értékeit társadalmi módon adja tovább; 2. Pünkösd ünnepének</p>	<p>Tk. Frontális Megbeszélés Csoportmunka A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek</p>

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

		előtörténete és a születő Egyház értelmezése Ismerjük meg a születő Egyház kiemelkedő alakjait.	
27.	Péter, a szikla	Új ismeretek kialakítása A hit állandóságának és szilárdságának fontossága. Ismétlés: mi a Szentháromság. A Szentlélek személyének jobb megismerése, imádása, szeretete. Hívó és tanúságtevő életre nevelés. Fogalomtisztázás: emberhalász, egység, vezető, kézrátétel, zsinat. Ima az Egyház vezetőiért, tagjaiért.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
28.	Saulból Pál	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: farizeus, Gamáliel Fogalomtisztázás: bálványimádás Pál megtérésének megismerése Tanúságtevő életre nevelés	Tk. és Bibliai Atlasz Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek
29.	Megmutatom neki, mennyit kell értem szenvednie” (ApCsel 9,16)	Új ismeretek kialakítása Pál missziós útjainak a megismerése Hívó, tanúságtevő életre nevelés	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka – Tablókészítés Szent Pál missziós útjairól, vagy a témához kapcsolódó kisfilm megtekintése
30.	A szeretet himnusza	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: próféta, csoda, Szentlélek, Egyház Fogalomtisztázás: karizma A szeretet fogalmának pontos megértése (Szeretet=érzelem, Szeretet=érzelem+ értelem+akarati cselekvés) Szeretetre nevelés	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés A témához kapcsolódó szituációs játékok, történetek. Csoportmunka – jócselekedetek végzése, melyek az Egyház iránti szeretet és hűség megnyilvánulási formái
31.	Szent Pál tanítása	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: Jézus Krisztus az Isten Fia, megváltás, Egyház, Péter a kőszikla.	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka- Imák

Hit- és erkölcsstan tanmenet

5. osztály

		Fogalomtisztázás: Az Egyház Krisztus Teste A testvéri együttérzés fontossága	gyűjtése, megfogalmazása (Egyházért, papokért, hívekért)
32.	„Isten a szeretet” (1Jn 4,7)	Új ismeretek kialakítása Ismétlés: apostolok, hit, Szentháromság. Fogalomtisztázás: a világ beteljesedése, örök élet. Hívő életre nevelés Hálaadás Istennek az örök boldogság elnyerésének lehetőségéért, a teremtésért és a megváltásért	Tk. Frontális Előadás, megbeszélés Csoportmunka – Tablókészítés „Mit rejt számomra a Biblia” címmel
33.	Összefoglalás	Rendszerezés, ismétlés, gyakorlás A következő órai összefoglalás előkészítése	Tk. Frontális Megbeszélés Csoportmunka Vetélkedő, jutalmazás
34.	Év végi összefoglalás	Rendszerezés, ismétlés, gyakorlás Közös alkotás, önálló készülés gyakorlása kiselőadás megtartására Szóbeli előadás gyakorlása	Tk. Csoportmunka A tanulók kiselőadásai, szemléltető anyagai A tanulók kérdéssorai Eszközök a tablók elkészítéséhez
35.	Dolgozat	Ellenőrzés	Feladatlapok Osztott egyéni munka
36.	A dolgozatok értékelése, az év lezárása	Ellenőrzés és értékelés Lezárás	Feladatlapok - kijavítva Frontális Megbeszélés Jutalmazás